

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Beliczey-utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADATNAK.

MEGJELENIK MINDEN VÁSÁR NAP.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:
Beliczey-utca 11. szám, (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.

Kiadó s lap tulajdonos SÁMUEL ADOLF

Képviselő választás előtt.

Nagyon csalódnak azok, akik azt hiszik, hogy a küszöbön álló választások jelentősége és hatása csak ugyanolyan, mint azok a képviselő választások, melyeket husz és egynehány esztendő óta esínált az ország.

Nem! Az idei őszi megválasztandó választás sokkal nagyobb jelentőségű, mondhatók korszakos, mert kiinduló pontja lesz a legközelebbi évtizedeken keresztül uralkodni hivatott társadalmi és politikai szellemnek. Valamennyien észleltük már, hogy egy új rendszer szerint, új szellemben kormányozzák az országot, de igazi fundamentuma az új rendszernek a képviselőválasztás lesz. És nincs kétségünk az iránt, hogy az is lesz.

Bevégeződött egy korszak, mely tartott 1875-től 1900-ig. Az ipari és kereskedelmi fellendülés, a felekezeti problémák törvényes megoldásának korszaka volt ez. De egyúttal az adósság csinálása, az adóemelés és a gazdasági és társadalmi érdekek kiegyensúlyozása is volt. Az utóbbi években különösen az utóbbi volt a szőnyegen és nem járunk messze a valóságtól, midőn azt állítjuk, hogy a gazdasági és társadalmi érdekek folytonos erős surlódása morzsolta össze a rendszert, mely Tisza Kálmántól Bánffy Dezsőig tartott.

S jön most az új korszak, új célokkal, és

új eszközökkel. Csak a mai nemzedéknek ujak ezek, mert a múlt század huszas évei óta, midőn fellendült az alkotmányos élet Magyarországon, gyakran keresztül ment hazánk a korszak-
változásain. Olvassuk csak el annak a kor-
nak a történetét, mely a pozsonyi országgyűlés-
hez, Széchenyi Istvánhoz és Kossuth Lajos ne-
véhez fűződik.

Erősen folynak az új korszak előmunkálatai. Ime itt az összeférhetlenségi törvény, melyet a lassabb felfogású vidék, mely nem tudja magát olyan gyorsan beleélni az új helyzetekbe, nem tart a legszerencsétlenebb alkotásnak. Pedig lehet, hogy nincs is igaza. Egyébként nem reális dolog e törvény helyes vagy helytelen voltáról így elméletileg vitatkozni. Csakis a gyakorlat fogja megadni a választ arra a kérdésre, hogy szükség-e pótol-e ez a szigorú törvény, vagy alkalmatlan nyug-e.

Az azonban már is bizonyos, hogy az a törvény nagy behatással lesz a mozgalom kialakulására. Mert sok olyan érdek, mely egy bizonyos személy köré tömörítette a választók érdekelt hányadát, mondok, sok olyan érdek nem nyerhet többé kielégítést az összeférhetlenségi törvény szerint. De megvan szorítva az egy kerület választóinak összességét érdeklő lokális érdek is, aminek következménye az, hogy a lokálpatriotizmus kevésbé fog belezárkózni a választásba, mint eddig.

Nem hallgathatjuk el, hogy ez a körülmény sok keserűségre fog okot szolgáltatni. Mert bizony akármelyik választó polgárnak voltak már olyan ügyes-bajos dolgai, vagy akár anyagi érdekei is, melyeket a kerület képviselőjének hatóság támogatásával rendeznie sikerült. Míg a nélkül nem sikerült volna. Vagy voltak akármelyik kerületnek is olyan érdekei, melyeket képviselők utánjárása juttatott érvényre. S mi volt ebben a rossz? Mi volt ebben tisztességtelen? Mondhatjuk, hogy az ilyen képviselői ténykedések foglalták le a sok képviselő működésének nagy részét s úgy a kerület, mint a polgárság, jötevéjét, támasztát látta benne. S igazuk is volt.

Nem mondjuk, hogy az új törvény az ilyen képviselő ténykedést egyenesen lehetetlenné teszi, de mindenesetre megszorítja s a képviselő, aki kerületének vagy választóinak szivességet tesz, gyakran fog drukkolni, hogy nem követelt-e el összeférhetlenséget.

Ennek a törvénynek tehát hatása lesz a választási mozgalomban a jelölt személye körüli megállapodásban. A lokálpatriotizmus nem lesz már olyan nagy faktor mint eddig volt és a központból jelöltnek sokkal kedvezőbb az esélye a győzelemre mint eddig volt.

Tiszta választás! Ez a jelszó, melylyel Magyarország belemegy a választási küzdelembe. El kell ismernünk, hogy az összeférhetlenségi

SZARVAS ÉS VIDÉKE TÁRCZAJA.

Tristia.

*Az a menyasszonyi fátyol
A mely lelked hamvát óvja
Az lesz az én sok szép álmom
Reménységem, boldogságom,
Szemfedője, koporsója
És a mit az oltár előtt
Félve rebegsz sugva ejtve
Az az egy szó. . . Én Istenem
Csak egy szóba — sugva ejtve —
Hogy is lehet egy életnek
Reménysége, boldogsága
Míndörökre életmetve.*

Stéger Hugó

A sirás és nevetés művészete.

Eredeti adatok nyomán írta: Losonczy Sándor.

Azt hihetnők, hogy nincs természetesebb a sirásnál vagy nevetésnél. Hogy úgy az egyiket, mint a másikat a kedélynek jó vagy rossz állapota idézi elő. Ha az ember sirni akar, úgy kell, hogy kedélyére egy bizonyos dolog, gyász, bánat, betegség, gond vagy az elmúlt időkre való visszaemlékezés fájó keservei egy bizonyos, legalább is pillanatnyi impressiót gyakoroljanak. És vice versa így áll a nevetésnél, hiszen nem

is képzelhető, hogy valaki bánatában vagy gondolai közepe jözüen nevetessen, kell hogy ezt valami kellemes dolog hozza létre, ajándék siker, szerencse stb. főképpen pedig a jólét vagy pillanatnyi megelégedettség. Előfordul azonban egy a sirásnál mint a nevetésnél, hogy más által idéztetik elő azonban szintén a legtermészetesebb formában. T. i. a színházban, egy-egy megható drámai jelenetnél, illetőleg egy vigjáték, vagy bohózat komikus apróságainál.

Ez volna tehát a természetes behatás, mely alatt természetének szabad folyást engedve az ember sirva fakadhat, vagy józüen felkacag.

Valójában azonban nem így áll a dolog. A sirást vagy nevetést éppen úgy lehet hamisítani, mint pl. o. a bankjegyeket, csak hogy amaz még sokkal nagyobb bajok kuforrása lehet, min a pénzhamisítás.

Vannak asszonyok kik tetszésük szerint bármikor és bárhol sirhatnak és oly forró könnyeket hullatnak, hogy a legnagyobb tévedésbe ejtik a (legtöbnyire) férjüket. Ez, az abuzus valósággal modernizáltatott a XX-ik századbeli secessió házas életben. Ez oly talentum, mely bizonyos tekintetben valósággal művészetnek mondható. Mivel a művészet tényleg ott kezdődik, a hol az utánzás természetétől válik s az eredetétől meg nem különböztethető.

Híres művésznő volt a sirásban a szépségéről híres Pompadour grófnő s még régebben XIII. Lajos udvarában a feltűnő szépségű Saint Claressien marquisse.

A márkinő éppen a királynál volt audiencián, mikor egy kegyelmi kérvényt nyújtott át főhadsegéd a felségnek, melyben egy desztálásért halálra ítélt katonára eseng a királyi kegyelemért.

A király hangosan dobta félre a kérvényt; Szőkevény meghalt előttem ugyanis, az nem katona. Lőjjelek agyon. Ez a kegyelem! — A márkinő fölnevetett a királyra s lassan peregették könnyeit, melyek szépen folytak végig, mintegy fényes átlátszó ezüst fátyolba takarva a bájós arcot. Kegyelem Sire!

Mennyit ér egy ily nyomorult ember élete? Kérdezte a király a főhadsegédet,

Ha száz ezreket érne, akkor is meglenne fizetve. A labelle Marquise egy könny-gyöngye milliókat ér. Megvan a váltságdíj fizetve.

A halálra ítélt még az nap Lieutenant Premiernek neveztetett ki. Később mint Lieutenant Colonel el is vette élete megmentőjét, hogy egy bizalmas tété-a té-e-nél egy magasrangú udvari személyiséggel rajtakapva törével átszurhassa. Meg is kapta érte a már előbb rá mért büntetést, melyet most meghalt neje nem sirhatott el fejéről.

II. József császár udvarában nem kevésbé híres volt könnyei révén, a festői szépségű Bertolotti grófnő, született olasz nő, férje a császári udvarhoz beosztott olasz méltóság volt.

Mervadó volt egy a divat tekintetében, mint a nagyur társaságokban, hol érette rajongókkal mindig körül volt véve. Befolyásának és sok tekintetbeni hatalmának élvezetét azonban II. József császárnak a grófnővel szembeni különös antipáthiája nagyban elkeserítte, míg végre könnyei és egy véletlen révén ezt az antipáthiát a legnagyobb synpathiává tudta átváltoztatni.

Ez időtáiban nyitotta meg, ugyanis a császár a császári ligeteket (Práter) a nép számára; a kapuk

törvény megfelel-e jelszó szellemének és bizvást reméljük, hogy ez a szellem kárpótolni fog bennünket azokért az áldozatokért, melyeket az ugynevezett purifikációért esetleg hozunk.

Az ideai képviselőválasztási mozgalom egyúttal az ellentétes gazdasági erők mérkőzése is lesz. Egy pártban vannak mind a ketten: merkantilisták és agráriusok s az utóbbiak már évek óta hathatós agitációz fejtenek ki, készülve egyúttal a választásokra is.

Csak sajnálkozni lehet a fölött, hogy a választó polgárság óriási részének nincsen gazdasági közvéleménye, csak politikai. Holott az előbbi már sokkal fontosabb, mint az utóbbi. Gazdasági problémák foglalkoztatják most a kormányokat s a politikai problémákat azoknak rendelik alá.

Kívánjon a polgárság nagyszabású, mindent felölelő gazdasági programot a jelölttől s programbeszédéből lelkiismeretesen vonja le a következtetést. És ez irányítsa akarátát, hogy kire szavazzon, azzal, hogy jelölték-e felülrol vagy nem az illetőt, ne tördődjön sokat. Se fölülrol, sem alulrol nem szabad befolyásolni a választókat: ez a tiszta választás!

A Benka Gyula ösztöndíjalap adakozóinak névsora.

Folytatás. Jeszenszky Ignác lelkész Nagy-Kikinda 4 K, Hpléczy Béla 3 K, ifj. Popják György, Fuksz Lajos, ifj. Balla Sándor, ifj. Oláh Miklós, ifj. Haviár Gyula, ifj. Czavar Gyula, Holéczy Mariska, Dánielné Jakobei Erzsébet, Grexa György, Rablóczy Mariska, Liska János, Mocskónyi József, Neumann Jenő, Hensch Béla, Sulek József, Fertig Alajos, Plenczner Lajos Pappszász Gyula, Saskó Sámuel, Kutlik Endre, Sziráczky Gyula, Lévius Ernő Oláh Miklós, Udvardy Sándor, Melis János, Sárkány Imre, ifj. Haviár Dani 2—2 K. Bakos Béla, Csörföly Endre, Droppa Soma, Paulovics János, Povázsay Gábor, Szokolay Pál, Sztik Gyula, Trnovszky János Tótkomlós, Garay István, Horváth István Kvdlicska József, Szlovák Pál, Toncsán Romulus, Vinich Károly Nagylak, Dr. Illési Jakab, Jankó Károly, Nikita Dani Albertiársa, Tobok István Orosháza, Behan Pál, Brachna Gábor, Csizsár János, Deuts Ármín, Grexa Mihály, Dr. Jeszenszky Elek, Kvacala Jánosné, Pokomandy Sándorné, Schusztér Minály, Schramkó

Kálmán, Pletenik József, N. N., Vitál János, Simkovics István, Pétery József, Rohoska Jenő, Rohoska Géza, Rohoska Béla, Rohoska Pál, Rohoska István, Margócsy Emil, Züsz Aladár, Mornau Jakab, Zerztb Péter, Klein Sándor, Tapaviczia Simon, Földvárszky Pál, Morauvesik Emil, Klár Ede, Szilárdfy István, Némedy Gyula, Benyovszky János, Nuszbek Lajos. Gutvein Fülöp, Székács József, Székács Mihály, Bechtold János, Demcsák János, Vagner József, Goldmann Gyula, Valkóvszky György, Schummacher Dezső, Cukor László, Mocskónyi Béla, Goldmann Aurél, Szabó Lajos, Aszódi Imre, Litauszky Pál, Horváth Dezső, Kovács Ferencz, Kádár Sándor, Szlovák Iván, Klosz János, Deim Vincze. Dudai János, Konyecsni János, Polónyi Kálmán, Süveges Pál, Kozsuch János, Kozsuch István, Kondacs István, Kondacs András, Palkovics András, Dérczy László, Grünvald Árpád, Mérei Csikár, Bolza Alfonz gróf, Csucs Pál, Siebmann Vilmos, Jeszenszky Nándor, Tajber Rezső, Zvarinyi Szilárd, Revuczky Vilmos, Klein Ferencz, Szemző Istvan, ifj. delhányi Béla, Popjak Pál. Folytatjuk.

Ujdonságok.

— **Képviselő testületi közgyűlés** lesz f. hó 31-én d. u. 3 órakor a község háza tanácstermében a következő tárgysorozattal: 1. Az 1901. június 28-iki közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Poniczky Kálmán községi mérnök eskü tétele. 3. Előljárói előterjesztés s a községi választókerületek megalakítása tárgyában. 4. Előljáróság jóváhagyás végett bemutatja a községi vadászterületek bérbeadása tárgyában megkötött haszonbéri szerződésére. 5. A kir. tanfelügyelőség értesítése mely szerint a községi ipariskola tanfelszerelésére állami segély nem engedélyeztetett. 6. Alispán ur 8955/901. ikt. sz. határozata az ugynevezett „békési“ községi közlekedési utra vonatkozó érdeklődés s a Szentandrás ménének megállapítása tárgyában. 7. Baán Zoltán községi irnok kérvénye 400 korona fizetési előleg megszavazása iránt. 8. Előljárói előterjesztés a f. év június havi pénztár vizsgálatok eredményéről. 9. A községi ipar tanonc iskola 1900/901. évi zárszámadásának felülvizsgálata. 10. Előljáróság jóváhagyás végett bemutatja a gróf Csáky Albin utcán a vasút állomás előteréhez való csatlakozása iránt megkötött szerződés. 11. Előljárói előterjesztés Züsz Sándorral a vásári és piaci helypénz szedés tárgyában megkötött és 60/900. sz. a. jóváhagyatott bér szerződés megszüntetése egyidejűleg a tárgyban Dr. Fischbein Soma ügyvéd által benyújtott kérvény tárgyalása.

12. A vásári és piaci helypénz szedés bérbeadására vonatkozó árverési feltételek jóváhagyása. 13. A törvényhatósági bizottság 406/901 bgy. számú határozata mely szerint a róm. kath. egyház részére történt telek adományozásra vonatkozó 163/98 kgy. számú határozat jóváhagyatott. 14. A törvényhatósági bizottság 405/901 kgy. számú határozata mely szerint az ág. hitv. ev. egyház részére történt telek adományozásra vonatkozó 162/98 kgy. sz. határozat jóváhagyatott. 15. hitelesítő kiküldése.

— **Leányiskolai közgyűlés.** A társ. polgári leányiskola közgyűlését a múlt vasárnap tartotta. A tagok bizony nagyon csekély számban jelentek meg. A közgyűlés az intézet igazgatójának, Margócsy Gyulának buzgó működéséért köszönetet mondott és egyszerűs mind mint pénztárosnak a felmentvényt is megadta. A közgyűlés a tavaly működött tantereket mind újból választotta meg a jövő tanévre.

— **Eltávozás.** A polg. leányiskola egyik kiváló tanító nője Klimacsék Irén lemondott itteni állásáról miután az aszódi ág. h. ev. leányiskolához választották meg. A pályázatot már kiírták és a jövő hónap közepe felé választja meg a választmány.

— **A szarvasi ifjuság** 1901. év augusztus hó 10-én szombaton a Szarvason emelkedő Kossuth Lejos szobor alapja javára hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez. A hangverseny a színházban a táncmulatság az „Árpád“ szálloda összes termében, lesz megtartva, a következő műsorral: 1. Felolvasás tartja: temesi Reitter Ferencz. 2. Huber Károly III-ik Magyar ábrándja, hegedűn előadja ifj. Placsko István, zongorán kíséri gróf Bolza Alfonz. 3. Rákóczy Ferencz Rodostón Dr. Várady Antaltól, zenéje Ábrányi Kornéltól Szavalja: Kostyán Vilma, zongorán kísérik ifj. Zvarinyi János, Salacz Elemér és Placsko Lajos. 4. Liszt Rhapsodia VIII. zongorán előadja: Gaál Istvánné. 5. „Valami hibája van,“ Goudynetől. Vigjáték. Személyek: De Lussan André, orvos Tyehár Endre, Cecile, neje Borsits Masa, Balankourt magánzó Bobvos Soma, Nanette szoba leány Tajber Margit 6. Romance, Johann S. Svendsentől Op. 26. Zongorán és hegedűn előadják: Eszes Ilonka, 7. Schubert Es dur quartettje Op. 125. Előadják: ifj. Placsko István, Jahn Maurice DARRIER id. Placsko István és Placsko Lajos. 8. Élőkép.

— **Anyakönyvvezető helyettesi** állás üresedésbe jött Békésszentandrason s erre a szarvasi járás főszolgabírája pályázatot hirdetett. A pályázók folyamodványait beküldhetik f. évi augusztus hó 9-ig Dr. Kicsmárik János főszolgabíróhoz, a választás pedig augusztus hó 10-én délután 4 órakor fog megtörténi.

— **Megtiltott állatszállítás.** Az osztrák belügyminisztere megtiltotta a békésieknek, hogy Ausztriába ezután sertéseket szállítsanak. Oka az osztrák belügyminiszteré ezen rendeletének az volt, hogy a Békésről szállított sertésekkel a sertésvész Ausztriába behurcolták.

— **József főherczeg Gyulán.** Gyuláról je-

lőhelyezetté a táblát „Az embereknek ajánlva tisztelőjüktől“

Midőn a nép számára a kapuk megnyitáltak, maga a császár is jelen volt kíséretével. Ezek között volt a grófnő is. A sűrű tömegekben hömpölygő ember áradatban a császár egy félkezeű öreg mvalidust pillantott meg ki balkezénél szőke fürtű kis unokáját vezetve, hátrább követve családjától.

A császár szokott jószágos és leereszkedő modorával szőba állott vele, kérdezvén tőle egyet-mást. Ez volt a kellő pillanat a grófnőnek. Odament a rokkanat katonához és minden szó nélkül átnyújtja neki aranyakkal telt erszényét, miközben szeméből világitó gyöngyökként perettek alá könnyei.

A császár ránézett és meg volt bűvölve. Ettől az időtől kezdve a grófnő II. Józsefben egyik legmelegebb pártfogóját tudta. És amennyire es k e lángelménél és önálló karakternél csak lehetséges volt bizonyos befolyással bírt a császárra.

A színpadon híres művésznők voltak a sírásban Ristori az olasz tragika, a jelenlegiek közül az olasz tragika Duse Eleonore, a francia Sarah Bernhardt, a hécsi Lola Beth, nálunk pedig minden chauvinismus nélkül mondva utólérhetően tragikának Jászay Mari asszony.

Emlékszem a Nemzeti színházban Jászay Mari „Electrájánál“ alig maradt egy szem szárazon és legutóbb vigszinnázi szereplésekor „Phetrá“-ban vagy Gi. ovanni Verga híres népdramájában a „La Luppri“ (a farkas) címszerepében produkált zokogásával a legnagyobb hatást tudta elérni.

A férfiak közül ugyszólván a legelsőnek nevez-

hető a legnagyobb élő drámai művész Ermette Novelli a híres olasz tragikus. Még nagyon is emlékezetünkben van legutóbbi budapesti szereplése „Shylok“ szerepében a „Velencei kabmárban“. E szerepben hangos zokogásával, mely valósággal síró görcsre fokozódott, egy elragadta a közönséget, hogy nyílt színen percig tapsoltak.

Bebizonyította azonban Novelli, hogy a nevetést nem kevésbé érti, mint a sírást. Shakes peare „Makrancos hölgy“ vigjátékában a legközönségesebb jeleneteknél valóságos orkászzerű kacaj hangzott fel, mikor Novelli nevetni kezdett. Méltó collegája a tekintetben híres szalónkomiku-unk Hegedűs Gyula, akit a budapesti publicum annyira megszeretett, hogy csak szája szélét kell félrehuznia, egy általános nevetést akar provokálni.

Egy orosz nevető művész az udvar parkettjén aratta babérait.

Pál cár a személyes despota szeretett olykor előlődni. Ilyenkor az udvaroncok kétségbe voltak esve, mivel mindnyájan reszkedtek e szerencsétlen despota kiszámíthatatlan személyeitől. Így soh' sem tudták, hogy nevensenek-e, vagy maradjanak e komolyak a cár előlődescinél. Ha tehát a cár valami tréfásat talált mundáni, úgy mindig siri esend követte szavait.

Ekkor egy napon egy vakmerő mutatkozott. Egy Wasztsikoff nevű moszkvai főúr, ki a cár élcein mindig jóízűen tudott nevetni. Először a zsebkendőjét tartotta szája elé, azután a fal felé fordult s mikor a cár ki örült élcei eredményességén oda fordult hozzá: Nos Wasztsikoff, hát magát miltelte? kipattant belőle a kacagás s oly eredeti módon produkált ezt, hogy a többieket is magával ragadta.

Ezentul hivatalává vált, mindenkor a cár „elméségein“ nevetni.

Híres művész volt a nevetésben meg a francia Auppentin, az angol Thaugfield és az amerikai Johnson.

A legnagyobb nevető-síróművész azonban a párisi Lagrange volt. Egy fiél századon keresztül töltött be egy „chatcuilleur“ vagy „csiklndozó“ hivatalát a színházakban, különösen a premiéreknél. Működésének telőpontján versenytárs nélkül álló teljes művész volt. Bárkit, a legnagyobb hypochondrikust, a legmögörgődebb moralizátort is megtudta nevetetni, vagy könnyekre fakasztani. Oly jelenetnél, mely csak félig volt megható hallani lehetett sőhajrását, majd orrfúvását. Mondják, hogy „orrfúvása“ valósággal elragadó volt. Ekkor a hangtalan esend közepete zokogni kezdett hallkanutóbb valóságos síró görcsre fejlődve. A nők zsebkendőjüket kezdték huzogatni. Egy szem sem maradt szárazon s mikor Lagrange tapsolni kezdett, oly taps viharkeletkezett, amilyent szerző s igazgató soha sem tudott volna létre hozni. Vigjátékokban először elnyomott nevetése hallatszott, többet eredményezvén, mint egy hangos provokáló kacagás. Ezt egy élesebb vihógas követte ami tényleg csiklandozólag hatott halgató idegeire. Egy kettő nevetni kezdett. Erre már merészebb lett Lagrange, trillázott mint egy pacsrta, turbékolt mint egy galamb, végül kitért belőle az igazi kacagás. Ekkor a sikere el volt dölve s orkászűrt taps vihar keletkezett, anélkül, hogy Lagrange nagyon megerőltette volna magát.

Legnagyobb hatását azonban az Ambigue színházban érte el. Fogadott ugyanis, hogy szomorujátékban megkacagtatja a közönséget. És tényleg sikerült is neki a publikumot annyira nevetésre ingerelni, hogy a legszomorubb jelenetnél viharászűrt kacagás rengette meg az egész házat. Lagrange megnyerte a fogadást, természetesen a szerző és igazgató rovására, kik azután e „művészi működéséért“ az ajdőt mutatták neki,

lentik, hogy József főherceg e hó 23-án Gyulán az ott állomásozó 2. honvédezed főlött szemlét tartott. A főherceg Klobucsár és Csesznák altábornagyok kíséretében érkezett a fellobogózott városba. A vasuti állomáson a hatóságok élén Lukács György főispán lelkesen üdvözölte a főherceget, a ki a főispán szavaira igen szívélyesen válaszolt. A csapatszemle után a főherceg kocsin Kísjenőre hajtattott. A megszemlélt honvédezed részt vesz a pécsi királygyakorlatokon.

— **Felhívás előfizetésre.** Perjessy Lajos áll. főreál. tanár, a „Délvidék“ szerkesztője október hónapban 14 ivre terjedő kötetben kiadja elbeszéléseit. A munkához Herczeg Ferencz írta az előszót. Megrendelhető a bizonyosnál Singer és Fölnernél Buda-pestben, vagy a szerzőnél Verseczen. A könyv ára 2 korona.

— **A vármegye közigazgatási bizottsága** f. évi augusztus hó 12-én fogja rendes havi ülését megtartani.

— **Egyházmegyei gyűlés.** Az Arad-békési evang. egyházmegye f. hó 30-án tartja Békéscsabán évi rendes közgyűlését az ág. evang. kistemplomban. A közgyűlés tárgyai: 1. Egyházmegyei felügyelő megnyitása. 2. A közgyűlés megalakulása. 3. Esperes évi jelentése. 4. Egyházmegyei iskolaszék jegyzőkönyve. 5. A békéscsabai Rudolf főgymnasium igazgatójának jelentése. 6. A szarvasi főgymnasium felügyelő bizottságának jegyzőkönyvei. 7. A szarvasi tanítóképző intézet ügye. 8. Egyházmegyei számvénőszéki jegyzőkönyvek. 9. Egyházmegyei pénztár vizsgáló bizottság jegyzőkönyve. 10. Egyházmegyei költségvetés 1902. évre. 11. Bányakerületi költségvetés 1902. évre. 12. Esperességi hiványkönyv rendezése. 13. Szabályrendeletek. 14. Egyházmegyei tisztviselők és bizottsági tagok váltásztása. 15. Az apateleki egyház iskolájának az állam kezébe való átadása. 16. Az aradi egyház iskola-ügye. 17. Medgyesótlaka leányegyházának alakulása. 18. Kigyósi leányegyház-ügy. 19. Silingyiai leányegyház. 20. Kérvények. 21. Felebezesek. 22. Protestáns irodalmi társaság. 23. Lelkésfiakat segélyözegyesület. 24. Bemisszió. 25. Kerületi gyűlésre küldendő követek. 26. Jövő közgyűlés helye. 27. Jegyzőkönyv kitesítésére iránt való intézkedés. A közgyűlést megelőzőleg f. hó 29-én déltán 3 órakor iskolaszéki ülés, 29-én déltán 6 órakor egyházmegyei gyűlés előértekezlete, 30-án reggel 8 órakor gyámintézeti isentiszteletet. A közgyűlés délelőtt 9 órakor veszi kezdetét.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A vármegye törvényhatósági bizottsága a folyó évi július hó 20-án tartott rendkívüli közgyűlésében a következő határozatokat hozta: A gyámsági és gondnoksági ügyekről szóló szabályrendelet módosítását aban jelentette ki érvényben állónak. Hevesmegyének a katonai előfogatok kiállításának és az egyénekenkénti beszállásolás módjának megváltoztatására irányuló köriratát tudomásul vette. A fegyelmi bíróságpénzek hovaforításáról szóló vármegyei szabályrendeletet módosította akként, hogy e pénzek első sorban azon nyugdíjintézet javára esnek, a melynek kötelékébe a megbírságot községi alkalmazott netalán tartozik. Dr. Szalay Józsefnek szolgabírói állásáról való lemondását elfogadta és lelkiismeretes hivatali tevékenysége felett elismerését fejezte ki. Elnöklő főispán a megüresedett szolgabírói állásra dr. Konkoly Tihamér stb. aljegyzőt ezen állástól való felmentés mellett helyettesítvén és az orosházi járásba beosztván őt a közgyűlés a kihágási ügyekbe való bíráskodás jogával felruházta. Csorvás községnek a marhalevel kezelési díjak hovatartásáról szóló szabályrendeletét. Füzegyarmat községnek a bucsai zselléreltek telekkönyvi rendezésére és Juhász István albiró tiszteletdíjára. Szarvas községnek az evang. és róm. kath. egyházak iskola-telek adományozására vonatkozó határozatait jóváhagyta. Kondoros községnek az ellenőri állás szervezésére újabb egy évi haladékat adott. Bikádi Antal felebezesére Gádoros községet a végrehajtói fizetés rendezése ügyében új határozat hozatalára utasította. Nagy János körorstarcsei halászati-jog bérlet bérleengedés iránti felebezesével elutasította. Gyulavári községnek az állami iskola részére telekvétel ügyében hozott határozatait feloldotta és a községet az alkalmas telek vételi ügyének újabb tárgyalására utasította. Szélpál István bucsatelepi rendőr felebezesére fizetését évi 400 koronára félémelte és végül Paulovitz Béla árvaszéki kiadónak 3 havi és Péteri József járási írónak 6 havi szabad-ságot engedélyezett.

— **Anglia.** Az a merev, szigorú erkölcsű, egyszerű és puritánus nép, a mely ma a világ első állama számába megy, mindig ily puritán, szigorú erkölcsös és határozott volt. Legrégibb időkben is ezek a nemzeti tulajdonságok biztosították és tartották fenn állami életét. Alig hihetjük el, hogy egyszer voltak napok, a mikor Anglia „a vig Anglia“ nevét viselte „merry England“, s Wolsey oly fényes és költséges ünnepélyeket rendezett királyi tiszteletére, hogy „mennyei volt látni“. Nem volt hiány táncoló hölgyekben és álarcos urakban, zene is volt, mindenféle hangszer és ének. A király egykor meglepte az asztalnál, követve tizenkét

pásztornak, de aranyos és karmazsin ruhába öltözött ur által, fáklyavívőkkel, dobok és fuvolák roppant lármájával. Azonnal készen áll az új lakoma 200 válogatott és drága fogásból álló és így tölték az éjet tánc, lakoma és örömféle, a királynak és a nemességnek nagy meglegedésére. S ez élet alatt egy nagy és titkos forradalom hullámai kavargottak, a melynek eredményei lassan a királyi egyház főségének kialakulása és az egyházi javak secularisátója lett. Az angol reformációnak e történetét, melynek Wikef, Hertford, Cranmer nevei ragyognak ki, ez a század éli át. Ennek a kornak a történetét szóban és képen adja elő a Nagy Képes Világtörténet 125. füzet. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillőrré. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

KÖZGAZDASÁG,

Gazdák biztosító szövetkezete.

Annag a szövetkezeti mozgalomnak, melyet az OMGE. és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége évekkal ezelőtt erős kézzel megindított, immár egyik életerős hajtása a Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Elégé ismeretesek mindenki előtt az előzmények, melyek a szövetkezet létrehozására vezettek. A magyar gazdaközönség évek hosszú sora óta érzi, hogy mily teher nehezedik vállára, ha vagyonának tűz vagy jég ellen való biztosításáról kell gondoskodni. A biztosító társaságok egymás közli meggyezése, kartellje s ennek folyamánakép a jégdíjak tulságos fel-emelése folytán évről-évre csökkent a jég ellen biztosított érték mennyisége Magyarországon, mert a jégdíjak emelése szinte elviselhetetlenné tette a gazdaközönségre nézve a biztosításból eredő terheket.

Ez a körülmény indította az 1898. évi szövetségi nagy gyűlést arra, hogy a biztosító társaságok kartelljenek ellensúlyozására egy szövetkezeti alapra fektetett intézményt alakítson.

A szövetkezet alakulása tehát a közszükségből folyt, amit igazol az a körülmény, hogy maga a kormányzat felismerve ezen gazdatársadalmi akció nagy fontosságát, a szövetkezet alapítókéje gyarapításához 400 ezer koronával járult.

Másfél éve annak, hogy a szövetkezet működését megkezdette s rövid fennállása alatt a gazdaközönség bizalma ezen a sajtó erejéből létrehozott intézmény iránt már kiváló mértékben megnyilatkozott,

A szövetkezet egész szervezete reális alapokra van fektetve; nem működik nagy zajjal, képviselőségi hálózata kint a vidéken a gazdasági egyesületekben a szövetkezetekben a kellő garancia arra, hogy a biztosítók kifogástalan elbánásban részesüljenek. Sikerült a szövetkezetnek oly viszonybiztosítási szerződéseket is kötnie, melyek alapján a biztosított érték 90%-át viszont biztosíthatja, és így a gazdaközönség teljes megnyugvással adhatja fel biztosítását a szövetkezetenél, mely lasan, de biztosan fejlődik s mint egy biztosító szelep gyanánt van hivatva működni a kartellben álló társaságokkal szemben.

Örömmel adunk hirt arról, hogy a földmivélségi kormányzat, mely a gazdatársadalmnak ezen saját erejéből létrehozott új, üdvös intézménye iránt auna megalakulásától kezdve kiváló érdeklődést tanúsított, ezen érdeklődésének ujabban kiváló jelét adta azzal, hogy a földmivélségi miniszterium kezelése alatt álló állami birtokok és lótenyésző-intézetek összes vagyontárgyainak tűz, villám és robbanás által okozható károk ellui biztosítását mintegy 38

millió korona értékben a Gazdák Biztosító Szövetkezetenél adta fel.

A földmivélségi kormányzatnak ez a ténye a fejlődés útján haladó szövetkezet létjogosultságának és megbízhatóságának legfényesebb bizonyítéka.

A földmivélségi miniszter maga tehát a legszöbb példát nyújtja gazdatársainknakarranézve hogy mikép kell egy életrevaló nélkülözhetlen, de zsenge alakulást tettekkel támogatni. Nemesak az állam anyagi és erkölcsi támogatását kieszközölte, nemesak a kezelésében levő állami vagyont de a saját magán vagyont is a szövetkezetenél biztosította. A szövetkezet létesülése és felvirágzása első sorban az ő érdeme, neki fog hálával adózni az a gazdaközönség, amely reméljük felbuzdul a jó példán s a szövetkezetet a megérdemelt támogatásban fogja részesíteni biztosítása feladásával.

Időjárási jelentés 1901. július 26-ig.

N&P	Csapadék 24 ó, alatt mm.	Hőmérséklet C.				Jegyzet. Az eső kezdete és vége
		7 ó. reg.	2 ó. d. n.	9 ó. este	kö- zép	
20		22.6	30.2	23.0	25.3	
21	0.4 eső zivatar	21.6	33.0	23.6	26.1	d. u. 4 ó 10p eső ziv
22	0.8 eső zivatar	22.4	32.2	23.2	25.9	d. u. 3 ó gyenge eső d. u. 4 ó 15p eső ziv.
23		21.6	31.4	23.8	25.6	
24	eső nyoma	23.2	24.2	21.4	22.9	d. u. 1 ó 30p eső ny.
25		20.4	31.0	22.8	24.7	
26	8.3 eső zivatar	24.5	31.8	22.8	26.4	d. u. 5 ó és 6 ó 30 p. eső hajnalban ziv.

Szarvas 1901. júl. 27.

Plenczner Lajos

Felelős a szerkesztésért Sámuel A. a kiadó

7422

Szarvas nagyközség előljáróitól.

1901.

Hirdetmény.

Alólirottak Szarvas nagyközség előljárósága részéről ezennel közhírré tesszük, hogy a népkert melletti és a Crinolini herefü hétfőn július hó 29-én délelőtt 8 órakor, a bikazugi herefü pedig aznap déltán 3 órakor fog a helyszínen nyilvános árverésen eladatni.

Szarvason, 1901-ik év július hó 26-án.

Az előljáróság nevében:

Salacz József

Melis János

első jegyző.

biró.

753 végrh. sz

1901

Árverési hirdetmény.

A szarvasi kir. járásbírósnak 1901 évi V. 353/1. sz. végzése folytán Dr. Szemző Gyula ügyvéd által képviselt Grün Jenő végrehajtó részére Lampert Lajos és neje végrehajtást szenvedettek ellen 100 K. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával alperestől lefoglalt és 751 K 50 f-re becsült ingóságokra a szarvasi kir. járásbírósnak 1901. V. 352/2. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltok követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, B. szentandráson, alperesek lakásán leendő megtartására határidőül 1901. évi július hó 30-ik napjának déltán 3 óráját kitűzöm, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

Felhívom tehát mindazokat, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítetetéshez jogot tartának, a mennyiben részükre a foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnnék, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig nálam írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Szarvason, 1901. évi július hó 17-én.

Magyar Mihály,

kir. bírósági végrehajtó.

